

Kwartiermaken

Mensen met een verstandelijke beperking moeten in hun eigen buurt kunnen deelnemen aan sportclubs en sociaal-culturele activiteiten in 'gewone' vrijetijdsinstellingen. Maar vaak is er een drempel. Stichting Prisma in Amsterdam zorgt ervoor dat reguliere vrijetijdsbesteding voor deze bijzondere doelgroep toegankelijk is en werkt aan een gastrijke samenleving.

Stichting Prisma organiseert vrijetijdsbesteding voor ongeveer 1.200 mensen. Het project Kwartiermaken is gericht op integratie in maatschappelijke voorzieningen van 34 mensen met een verstandelijke beperking. Doelgroep van het project zijn de cliënten, maar ook het bestuur van het betreffende stadsdeel, de zorginstellingen, de welzijnsorganisaties en andere maatschappelijke organisaties die

in de buurt actief zijn. Karen Soeterik is sinds 2005 'kwartiermaker'. Ze probeert de wensen en behoeften van de cliënten te achterhalen, ze zet activiteiten op binnen reguliere voorzieningen en zorgt voor openstelling van bestaande activiteiten.

Belangrijke schakels

"Als kwartiermaker probeer ik mensen uit te nodigen om elkaars werkterrein te betreden," zegt Soeterik over haar eigen rol. Maar ook de persoonlijk begeleiders, coördinerend begeleiders en teammanagers van de zorginstellingen zijn onmisbare schakels. Zij moeten de bewoners informeren en uitnodigen om deel te nemen aan de activiteiten. De sociaal-cultureel werkers zorgen voor draagvlak en een warm welkom in de buurtcentra. Zij leveren de vakkrachten, het materiaal en andere voorwaarden voor uitvoering. Zij zorgen er bovendien voor dat iedereen is voorbereid op de nieuwe bezoekers en stimuleren de deelnemers om mee te doen aan bijvoorbeeld inloopactiviteiten of buurtfeesten. Tot slot spelen de vrijwilligers een belangrijke rol bij de uitvoering. Soeterik: "De vrijwilligers zie ik als een succesfactor in het project. Het lijkt wel of veel vrijwilligers door een bijzondere achtergrond bepaalde voelsprietten hebben die de doelgroep goed doen. Zij communiceren gewoon als mens, hebben humor, benadrukken niet de problemen. Dat werkt heel goed, ze hebben lol met elkaar."

[lees verder >](#)

Maar van beroepskrachten vraagt het werken met vrijwilligers wel extra vaardigheden. Vooral voor de zorginstellingen is vrijwilligerswerk soms een nieuw fenomeen. Bovendien willen de mensen uit de kwetsbare doelgroep zelf ook vrijwilligerswerk doen. Dat vraagt om een buitengewone ondersteuning door de professionals, ook in het onderlinge verkeer tussen de vrijwilligers.

Deelprojecten

Kwartiermaken kent vier deelprojecten: de Boerderijclub, een cultureel zondagmiddagprogramma, een videoproject en als vierde de openstelling van het programma van een zorginstelling. Dankzij de deelprojecten ontmoeten mensen met en zonder beperking elkaar. Zo kunnen ouderen samen met een maatje het zondagmiddagprogramma bezoeken. "De omgeving reageert hier gelukkig erg goed op," vertelt Soeterik. "Sommige deelnemers moesten echt hun angst overwinnen en durfden er eerst niet naar toe. Maar nu staan ze enthousiast mee te dirigeren. Het is ook voor anderen natuurlijk prachtig om deze enthousiaste reacties te zien." De deelprojecten zorgen ervoor dat de cliënten de mogelijkheden en voorzieningen beter leren kennen en dat zij beter worden opgenomen door de buurt. De zorg- en welzijnsvoorzieningen raken bovendien beter ingesteld op de behoeften van deze doelgroep. Het is de bedoeling deze werkwijze uiteindelijk in alle Amsterdamse stadsdelen uit te zetten.

Stel je voor

Het videofilmproject *Stel je voor* werkt rond de vragen: wie ben ik, wat doe ik, wat zijn mijn dromen? Het project is georganiseerd in samenwerking met multimediacentrum Het Fijnhout en telt zes enthousiaste deelnemers met een lichte verstandelijke beperking. Het resultaat van het project, de film *Stel ik er leuk op*, werd op 11 december 2008 in aanwezigheid van de wethouder gepresenteerd aan de buurt en andere belangstellenden. Soeterik: "Voor de meeste deelnemers was deze première best eng. Des te leuker was het om te zien hoe soepel zij aan het eind de vragen in de microfoon bleven beantwoorden en het oprecht jammer vonden dat het afgelopen was!" Dankzij dit project hebben de overwegend jonge deelnemers kennisgemaakt met Het Fijnhout. Een paar jongeren hebben inmiddels ook de stap gemaakt door te stromen naar reguliere activiteiten.

Amsta

Zorginstelling Amsta stelt haar programma open voor iedereen uit de buurt. De 95 bewoners van de instelling kunnen door de combinatie van hun lichamelijke en vaak ernstige verstandelijke handicap niet naar buiten voor hun vrijetijdsbesteding. In dit deelproject is daarom besloten om de integratie op een andere manier, namelijk 'naar

binnen toe' te bevorderen. De buurt wordt uitgenodigd deel te nemen aan onderdelen van het bestaande recreatieve aanbod zoals de kerkvieringen, een filmprogramma, themabrunches en creatieve activiteiten.

Resultaat

Dat Kwartiermaken succesvol is, blijkt uit het enthousiasme van de deelnemers. En de boosheid of het verdriet als een activiteit niet doorgaat. De Boerderijclub werft voor dit seizoen nieuwe mensen, maar een groot aantal uit de oude groep wil blijven meedoen. De mensen gaan zich ook steeds meer thuis voelen in het buurtcentrum De Havelaar, dat aan het terrein van de buurtboerderij grenst. Ook voor het buurtcentrum heeft het project veel meerwaarde, al kost het ook extra inspanning. De Havelaar heeft diversiteit al veel langer als motto. Het omgaan met verschillen lukt daar goed en het is daarmee een goed voorbeeld van hoe een buurtcentrum kan bijdragen aan integratie. Niet als productiehuis waar een ruimte kan worden gehuurd, maar als 'huis van de buurt', waar werk wordt gemaakt van mensen welkom heten en met elkaar verbinden.

Bijzondere inspanning

"De helft van de deelnemers doet inmiddels mee aan het reguliere programma. Er is nog een lange weg te gaan, maar dat is natuurlijk een prachtig resultaat," vertelt Soeterik. Kwartiermaken laat zien dat sociale integratie van mensen met beperkingen niet vanzelf gaat, maar een bijzondere inspanning vraagt, al wonen de betrokkenen samen in dezelfde wijk. "Het gaat erom dat mensen dankzij de deelprojecten elkaars gezicht leren kennen. Want dat verlaagt voor iedereen de drempels."

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling